

En shinbuddhists tanker om virusepidemien

Forfatteren til denne tekst, Miki Nakura, er præst i Shin Buddhist New York Sangha. Teksten blev skrevet d. 26.3.2020 på dagen for højtideligholdelsen af Rennyos dødsdag.

Midt i coronavirus-epidemien bør vi lære af Buddha.

Jeg vil starte med at henvise til et brev (*ofumi*) skrevet af Rennyos i juni 1492 med titlen ”Om en epidemi”. Rennyos (1415-1499) anses for at være jodoshinshu-buddhismens anden grundlægger, efter Shinran. Han skrev mange instruktive breve for at belære tilhængerne.

Han skriver: ”I den senere tid er mennesker omkommet i stort tal, tilsyneladende som følge af en epidemi. De dør dog ikke først og fremmest som følge af epidemien, men på grund af karma som blev afgjort i det øjeblik, de blev født. Det bør ikke overraske os dybt. Og dog synes alle, at det er underligt, at mennesker dør nu. Men det er faktisk ikke uden grund.

Amida-buddha har erklæret, at han uden undtagelse vil frelse de levende væsener, som oprigtigt sætter deres lid til ham. Også almindelige mennesker i denne sidste dharma-tidsalder (*mappo*) og mennesker som os, som er tynget af ond karma, ligegyldigt hvor dyb ondskaben er. I en sådan tid bør vi – så meget desto mere – tro på Amida-buddha og – når vi betænker, at vi vil blive født i Det Rene Land – bør vi aflægge enhver form for tvivl, og trofast og helhjertet erkende, hvor nådig Amida er.

Når vi har forstået det, bliver vores ord ”Namu-amida-butsu, namu-amida-butsu” - mens vi er vågne eller når vi sover – et udtryk for vores taknemmelighed, som bringer glæde over, at han [Amida] virkelig frelser os på den måde.

Det er – med andre ord – taknemmelighedens *nembutsu* til Buddha for hans godhjertethed.”
(Dateret juni, entoku (tidsaldernavn) 4, 1492).¹

I Rennyos tid var der mange epidemier sammenlignet med i dag, og mange flere døde af naturkatastrofer, borgerkrig og sygdom. Rennyos selv oplevede sine ægtefællers og børns død. I brevet skriver han: ”De dør dog ikke først og fremmest som følge af epidemien, men på grund af karma som blev afgjort i det øjeblik, vi blev født. Det bør ikke overraske os dybt.”

Hvad mener han med at skrive ”karma afgjort da vi blev født” (定業 *jogo*). Det er et begreb, som det er yderst vigtigt at forstå. Forskellige buddhist-retninger har gennem tiden tilbudt forskellige fortolkninger af karma. En god forståelse kommer direkte fra Sakyamuni Buddha. Karma (japansk 業) består i bund og grund af alle vore handlinger uden undtagelse – både mentale, verbale og fysiske – som udgør vores liv. Karma refererer også til sammenhængen af årsager,

---

¹ Minor L. Rogers/Ann T. Rogers: *Rennyos – the Second Founder of Shin Buddhism* (Asian Humanities Press 1991), s. 234.

omstændigheder og virkninger. Alt i livet skyldes de ophobede årsager, omstændigheder og virkninger fra tidernes morgen.

Min forståelse af karma er blevet afklaret af Shinran og en anden lærer, Manshi Kiyozawa (1863-1903). Den ærværdige Kiyozawa var præst i Higashi Honganji og den første præsident for Higashi Honganjis universitet, Otani.

Lige nu forsøger vi at reducere udbredelsen af Covid-19 virusen og håber på at mindske vores risiko for at blive syg. Den handling er et udtryk for karma og vi skal naturligvis gøre vores yderste. Men hvis jeg til trods for sådanne anstrengelser bliver smittet og dør, er dette også en virkning af karma. Vi er alle dødelige. Det betyder, at jeg, fordi jeg blev født, vil dø en dag. Fødsel og død er uadskillelige. Den ene kan ikke eksisterer uden den anden, hvilket betyder at min død blev afgjort den dag jeg blev født.

Jeg ved ikke, hvornår eller hvorledes jeg skal dø. Det vil ske før eller senere som resultat af de utallige årsager og omstændigheder, som har skabt mit liv. Vi foretrækker at tro, at vi kender årsagen til død ved at pege på en sygdom som kræft, en trafikulykke, alderdom, mord, eller en naturkatastrophe som et jordskælv. Og, faktisk, også en pandemi ligesom den, der raser nu. Hvad det end er, så ved jeg det ikke. For mig er det ”afgørelsens karma.”

Derfor skrev Rennyō: ”De dør dog ikke først og fremmest som følge af epidemien, men på grund af karma som blev afgjort i det øjeblik, vi blev født.” Mennesker undrer sig: ”Hvis min karma blev bestemt ved fødslen, betyder det at jeg ikke kan ændre min karma?” Men dette synspunkt repræsenterer en fatalisme, at hele vort liv er forudbestemt på en eller anden måde, og at vi ikke kan ændre på det. Dette er ikke et buddhistisk synspunkt. Dens slags tænkning er dualistisk, hvilket betyder at vi opdeler livet i to dele: ”god og ond”, ”liv og død” og ”karma og jeg”. Men buddhisme belærer os om ikke-dualisme, at alt er ét. Alt er indbyrdes forbundet, hvilket betyder alt er ét. Der er ingen modsatrettede synspunkter eller kræfter. For mig er min eksistens karma, og omvendt er karma min eksistens. Derfor er alle de handlinger jeg begår, hvad jeg end siger eller tænker, karma. Karma og jeg er ét.

Da Sakyamuni Buddha blev oplyst, blev han klar over livets enhed, ikke-dualisme (japansk 不二の法門). Buddha forstod, at alle fænomener, eksistensen, er karma. At livet både fysisk og mentalt består af utallige indbyrdes sammenhænge af årsager, omstændigheder og virkninger. Alt i livet skyldes ophobede årsager, omstændigheder og virkninger siden tidens begyndelse. Sædvanligvis opdeler vi tiden i fortid, nutid og fremtid, men i Buddhas sind er der kun et ”her og nu”. Det får os til at værdsætte, at ”jeg lever her og nu i dette øjeblik”. Jeg blev født på grund af karma, jeg lever nu på grund af karma, og jeg dør på grund af karma. Karma har ingen begyndelse og ingen slutning.

Kiyozawa skrev følgende i sit essay kaldet ”Den absolute krafts store vej hinsides selvet”:

”Vort sande jeg er intet andet end dette: at overlade vores totale eksistens til det Uendeliges vidunderlige virke, og så finde os tilrette i at være, hvem vi nu er i vores nuværende situation. [...] Vi skal simpelthen nyde det, som gives os, af det Uendelige. [...] De myriader af forandringer og transformationer af alt eksisterende i universet er den store, uudgrundelige magts vidunderlige virke. [...] Vi er magtesløse, ikke blot hvad angår ting før vi blev født og efter vi dør, men også hvad angår vore tankers opståen og forsvinden i dette selvsamme øjeblik. Vi er totalt i hænderne på kraften hinsides selvet.”²

For mig udtrykker disse sætninger sandheden om karma. Nu jeg skriver disse ord fornemmer jeg karmaens vidunderlige virke, fra før der var noget, der hed tid. For mig er det udtrykt gennem Jodo Shinshu som Amida Buddhas virke i uendelighedens tid og rum.

Jeg finder, at Shinran skriver om denne form for karma i sine hymner, for eksempel ”Shoshinge” som begynder ”Jeg søger tilflugt til Nyorai's³ uendelige liv. Jeg søger tilflugt i det ufattelige lys”.⁴

For mig henviser ”jeg” til den uendelige karma i dette øjeblik. Rennyō skrev i et brev kendt som ”Om den hvide aske”, en tekst som sædvanligvis oplæses ved begravelser og mindehøjtider: ”Denne verdens ubestandighed gør unge og ældre mennesker usikre. Lad os derfor fæste i vores hjerter denne verdens sande natur og derpå leve et liv med dybe overvejelser, vejledt af ordene ”*Namu Amida Butsu*””.⁵

”Denne verdens sande natur” betyder, at jeg er dødelig, og at jeg, før eller senere, vil dø på grund af den medfødte karma. Rennyō bønfaller os i dette øjeblik at leve åndeligt i ikke-dualismens rige, hinsides denne verdens liv og død. For mig er dette åndelige rige ”det Rene Land.”

Rennyō sagde også ”Amida-buddha har erklæret, at han uden undtagelse vil frelse de levende væsener, som oprigtigt sætter deres lid til ham.” For mig betyder det, at hvis vi oprigtigt og trofast indser, at alle handlinger skyldes den medfødte karma, så kan vi leve og dø i åndelig frihed.

Med andre ord kan vi leve frit uden at klynge os til livet og uden at frygte døden.

At blive frelst af Amida Buddha, *Tathagata*, er det samme som at være en person som oplever denne form for åndelig frihed.

Til slut vil jeg citere endnu en sætning skrevet af Kiyozawa: ”Vi bør søge tilflugt i den medfødte karma og gøre vores bedste.”

(Oversættelse: Esben Andreasen)

---

2 *December Fan – the Buddhist Essays of Manshi Kiyozawa* (Shinshu Center of America, 2014), s. 25-26.

3 Sanskrit *tathagata*, ”således gået”, dvs Buddha.

4 *The Collected Works of Shinran*, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto (1997), vol. 1, s. 69. Her i Miki Nakuras oversættelse.

5 Minor L. Rogers/Ann T. Rogers: *Rennyō – the Second Founder of Shin Buddhism* (Asian Humanities Press 1991), s. 255. Her i Miki Nakuras oversættelse.